

KILDEKUFFERTEN

INDHOLD

Føropgaver	1
Materialer og guide til opgaverne.....	1
Opgaver i undervisningen inden besøget – uden supplerende undervisningsmateriale	2
Introduktionsfilm.....	2
Tidslinje	2
Kilder fra tiden omkring 1. verdenskrig.....	3
Kildejagt.....	3
Samarbejde med jeres lokale arkiv - en opgave om kildebrug	4
Opgaver i undervisningen inden besøget – med supplerende undervisningsmateriale	5
Præsentation og bestilling af fysisk undervisningsmateriale	5
Kildekortspillet – Hverdagsliv i krigens skygge.....	5
Kilder til fortiden	6
Feedback	6

1

FØROPGAVER

Materialer og guide til opgaverne

Nedenfor skitserer vi en række forslag til føropgaver, som kan medvirke til at bygge bro mellem undervisningen hjemme og på Kastrupfortet.

Opgaverne er valgfrie at benytte, hvilket betyder at det står dig frit for at justere og tilpasse opgavernes indhold, antal og rækkefølge til din egen undervisning.

Til opgaverne er der forskellige materialer som I kan bruge.

På vores [hjemmeside](#) finder du:

- 'Sådan arbejder du med kilder'. Materialet kan deles ud til hver enkelt elev og indeholder en ordbog og en fremgangsmåde til kildekritisk metode. Eleverne kan støtte sig op af materialet igennem hele forløbet. Materialet er udarbejdet i samarbejde med en historiker

KILDEKUFFERTEN

- 'Kilder – forstå hvordan de bruges' er en guide til lærere som handler om kildekritisk metode og hænger sammen med materialet 'Sådan arbejder du med kilder' til eleverne. Materialet er udarbejdet i samarbejde med en historiker
- 'Quiz og byt' kan bruges til at konsolidere elevernes viden om kilder

Derudover henvises der til følgende:

- Hjemmesiden www.1914-1918.dk er en gratis online kildesamling om politik, militær og livsvilkår i Danmark under 1. verdenskrig
- Skoletjenesten Københavns Befæstning tilbyder to gratis supplerende undervisningsmaterialer, som kan bestilles i fysisk form. Læs mere under: Præsentation og bestilling af fysisk undervisningsmateriale

Opgaver i undervisningen inden besøget – uden supplerende undervisningsmateriale

Introduktionsfilm

Som introduktion til forløbet kan I se den 7 min. lange film om Befæstningens Hemmeligheder:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZhmHUMgnwmY>

Tidslinje

Gennem tiden er Kastrupfortet blevet brugt i forskellige sammenhænge og forud for opførelsen af fortet er der forskellige begivenheder som hænger sammen med beslutningen om at bygge Københavns Befæstning.

I kan bruge denne tidslinje når I løbende skal arbejde jer ind i emnet og begivenhederne.

1807	Englands bombardement af København gjorde det tydeligt, at den gamle befæstning fra 1600-tallet ikke længere var tilstrækkelig
1848-1851	1. Slesvigske krig (Treårskrigen) gav yderligere udsigt til kamp mod Tyskland
1864	2. Slesvigske krig betyder et nederlag til Danmark og bekræftede behovet for et nyt militært forsvarsværk
1885-1892	Gennem statsminister J.B.S. Estrups provisoriske love opførtes Kastrupfortet og den øvrige befæstning rundt om København
1901	Systemskiftet betød at en regering ikke kunne udnævnes eller overleve, hvis den havde et flertal i Folketinget imod sig

KILDEKUFFERTEN

- 1914-1918 Under 1. verdenskrig var Københavns Befæstning bemanded med ca. 50.000 soldater. Efter krigen var forsvarsværkerne forældet og de fleste blev derfor nedlagt i 1920
- 1940-1945 Under 2. verdenskrig bliver dele af befæstningen brugt af tyskerne, bl.a. som kaserner for soldaterne
- 1945-1990 Den Kolde Krig betyder at flere af befæstningens områder blev brugt bl.a. som kommandocentral og til overvågning af luftrum med nye og moderne maskiner
- 2012 → Revitaliseringen af Københavns Befæstning betyder at bl.a. skoleklasser kan besøge og modtage undervisning flere steder

De tydeligste spor i området ved Kastrupfortet er fra byggeperioden, samt tiden omkring 1. verdenskrig og 2. verdenskrig.

Kilder fra tiden omkring 1. verdenskrig

Skoletjenesten Københavns Befæstning tilbyder en gratis online kildesamling om politik, militær og livsvilkår i Danmark under 1. verdenskrig.

- Gå på hjemmesiden www.1914-1918.dk
- Vælg en kilde. F.eks. 'Kilde 1: Klage fra en hustru' under [Hjemmefronten](#)
- Stil spørgsmål til kilden. Her kan du bruge den kildekritiske fremgangsmåde '[Sådan arbejder du med kilder](#)' eller f.eks. bruge disse spørgsmål
 - Hvem er det, som fortæller (afsender)?
 - Hvem fortæller personen til (modtager)?
 - Hvad har personen oplevet?
 - Hvorfor tror du personen vælger at berette/skrive dette?
 - Derudover kan I forsøge at svare både på hjælpespørgsmål til kilden og arbejdsspørgsmål til emnet (findes på hjemmesiden under hver enkelt kilde og i kassen til venstre for kilderne)

3

Til læreren: I kan vælge at dykke ned i flere af kilderne og evt. gruppevis arbejde med bestemte kategorier fra siden, som eleverne skal fremlægge for hinanden. Som lærer, kan du også selv udarbejde spørgsmål til de enkelte kategorier eller kilder. Du kan med fordel printe materialet 'Sådan arbejder du med kilder' til eleverne.

Kildejagt

Gå på jagt efter kilder:

- Du skal medbringe en kilde fra den tidsperiode som I har aftalt
- Det kan være en avis, en bog, et billede af et maleri eller en genstand
- Du kan få hjælp på de fleste museer, på biblioteket eller på internettet
- Hvis I arbejder med en nyere tidsperiode, så kan det være, at din familie har kilden selv

KILDEKUFFERTEN

- Hvis I arbejder med en nyere tidsperiode, så kan et interview med en ældre person i din omgangskreds være kilden

Når kilden er medbragt i klassen, så skal I sætte jer i grupper og lave en analyse, enten med hjælp fra 'Sådan arbejder du med kilder' eller ud fra følgende spørgsmål:

- Hvad er kilden (genre)?
- Hvor er kilden fra?
- Hvem har lavet kilden (afsender)?
- Hvornår er kilden fra?
- Hvem er modtageren?
- Hvorfor er kilden lavet?
- Er det en førstehåndsberetning eller en andenhåndsberetning
- Kan du stole på beretningen? Hvorfor/hvorfor ikke? (analyser tendens)

Når I har gennemgået disse spørgsmål, skal I fortælle de øvrige grupper om jeres nye viden.

Samarbejde med jeres lokale arkiv - en opgave om kildebrug

I kan kontakte jeres lokale arkiv eller en bibliotekar fra skolen el.lign. med henblik på at lave en undersøgelse af jeres egen skole eller andre bygninger/skoler i jeres nærområde.

I skal finde ud af hvad bygningen har været brugt til gennem tiden. I skal finde svar på:

- Hvornår er skolen/bygningen bygget?
- Hvad bliver bygningen brugt til i dag? Bliver den kun brugt som skole eller fungerer det også som f.eks. valglokale, aftenkurser, vandrehjem eller andet?
- Hvad blev bygningen eller byggegrunden brugt til, inden det den bliver brugt til i dag?
- Er bygningen/skolen blevet udvidet løbende? Måske er der kommet nye fag og derfor lavet nye lokaler. Måske er der kommet andetsprogscenter. Hvorfor er det nye blevet nødvendigt?

Tip: I kan evt. bruge www.krak.dk eller www.historiskekort.dk for at finde historiske kort/billeder af området og bygningen

Formålet med opgaven er at forstå at historiske levn f.eks. bygninger og verden ændrer sig omkring os mennesker og former sig efter hvilke behov der er i samfundet. Det er en måde at undersøge hvordan fortid, nutid og fremtid hænger sammen.

Til læreren: I kan selv tilpasse opgaven, så den passer til jeres niveau. På Kastrupfortet vil vi gå på opdagelse i de historiske spor og prøve at samle en fortælling om de forskellige begivenheder ud fra elevernes nysgerrighed og fund. Eleverne vil opdage at stedet har forandret sig gennem tiden og at selvom det er ét sted kan man finde spor fra forskellige perioder.

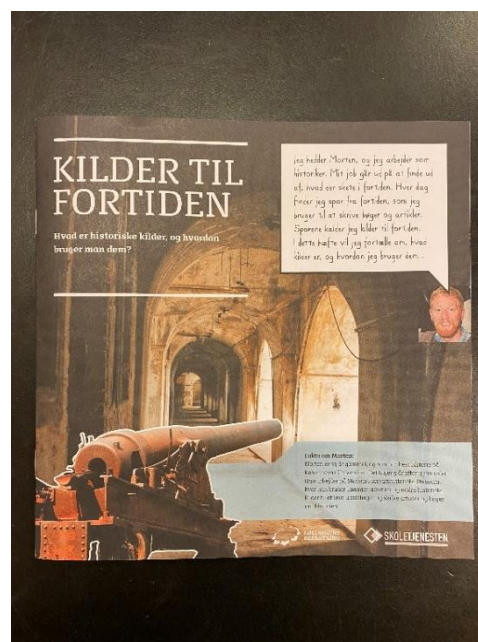
KILDEKUFFERTEN

Opgaver i undervisningen inden besøget – med supplerende undervisningsmateriale

Præsentation og bestilling af fysisk undervisningsmateriale

Skoletjenesten Københavns Befæstning tilbyder to fysiske kildematerialer. Få inspiration til opgaver længere nede.

1. 'Kildekortspillet – Hverdagsliv i krigens skygge' er en kildesamling om forskellige samfundsgruppers livsvilkår i tiden under 1. verdenskrig.
 2. 'Kilder til fortiden' er et hæfte med introduktion til kilder og arbejdet med dem.
- Materialerne kan bestilles som fysiske eksemplarer til brug i klassen. Begge dele kan bruges flere gange
 - Materialerne kan bestilles i classesæt ved booking eller ved at sende en mail med faktureringsoplysninger til befaestningen@rk.dk. Materialerne er gratis, men koster 100 kr. i porto og administrationsgebyr. Materialerne skal bestilles i god tid

5

Kildekortspillet – Hverdagsliv i krigens skygge

I samlingen findes en lærervejledning med forslag til brug af kildematerialet. Herunder indsættes også en opgave med materialet.

Arbejdet med kildeanalyse og kildekritik af kortene kan udføres på fire niveauer:

1. referat, 2. analyse, 3. refleksion, 4. perspektivering

KILDEKUFFERTEN

1. Vælg en kilde. Hvad står der i teksten, eller hvad sker der på billedet?
2. Find de klassekammerater, der har den samme farve kilder. Hvad fortæller alle kilderne i samme farve om, hvordan livet var under 1. verdenskrig?
3. Skriv dagbog for en person, der levede under 1. verdenskrig i Danmark. Brug viden fra alle kilderne i én farve.
4. Har kilden et symbol i hjørnet? Find den klassekammerat, der har en kilde med det samme symbol.
Hvilke modsætninger eller uenigheder er der i de to kilder? Beskriv dem.

Kilder til fortiden

Brug undervisningsmaterialet 'Kilder til fortiden' som introduktion til kilder og arbejdet med dem.

Kom i arbejdet med hæftet ind sondringen mellem levn og beretninger og på de fem kildekritiske spørgsmål. Drøft hvornår og hvordan de skal bruges.

- Hvem har lavet kilden?
- Hvornår er kilden fra?
- Hvem er modtageren?
- Hvor er kilden fra?
- Hvorfor er kilden lavet?

6

FEEDBACK

Vi hører meget gerne om jeres oplevelser, ris og ros på befaestningen@rk.dk

